

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 โดยมีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวงและขยายผลการดำเนินงานโครงการหลวงไปยังพื้นที่สูงส่วนใหญ่ของประเทศ มีการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก ในการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนสามารถผสมผสานองค์ความรู้จากโครงการหลวงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร นับแต่ พ.ศ. 2548 สถาบันฯ ได้ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่อง เกิดองค์ความรู้มากมายที่กระจายอยู่ทั้งในเอกสารงานวิจัยหรือตัวบุคคล ผู้ปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในการทำงาน วิธีปฏิบัติที่ดีที่ทำให้งานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงประสบความสำเร็จเป็นจำนวนมาก ซึ่งควรมีการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ปัจจุบันยังขาดกระบวนการจัดการองค์ความรู้ รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้น องค์ความรู้ดังกล่าวควรมีการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ รวมทั้งเป็นการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงให้ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์
- 2) จัดทำแผนการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) ติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์
- 4) จัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มงานวิจัย

1.3 ผลงานที่เป็นรูปธรรมที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1.3.1 ผลผลิต (Output)

- 1) ฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงที่ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์
- 2) แผนจัดการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) โครงการนำร่องในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรท้องถิ่น
- 4) การติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์
- 5) การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งภายในและระหว่างนักวิจัยในแต่ละกลุ่มงานวิจัย

1.3.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกิดการเรียนรู้ระหว่างภายในและภายนอกสถาบัน
- 2) องค์ความรู้งานวิจัยถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง

1.3.3 ตัวชี้วัดผลผลิต

- 1) ฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงที่ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 1 ฐานข้อมูล
- 2) แผนจัดการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง 1 แผน
- 3) โครงการนำร่องในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรท้องถิ่น
- 4) รายงานการติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ 1 รายงาน
- 5) เกิดการกลุ่มแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งภายในและระหว่างนักวิจัยในแต่ละกลุ่มงานวิจัย จำนวน 4 กลุ่ม

1.3.4 ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- 1) นักวิจัยสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้สะดวก และง่ายขึ้น
- 2) มีกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มงานวิจัย

